บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับวิธีการสอนแบบบรรยาย เรื่องมรดกล้ำค่าของภูมิปัญญาอีสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องมรดก ล้ำค่าของภูมิปัญญาอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบบรรยาย โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนเขวาไร่ศึกษา อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำนวน 2 ห้อง รวม 89 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 44 คน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบรรยาย และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รูปแบบการวิจัยเป็นแบบ Randomized Control Group Pretest – Posttest Design วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานด้วย t-test แบบ Dependent Samples และ t-test แบบ Independent Samples การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

สรุปผล

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนเรื่องมรดกล้ำค่าของภูมิปัญญาอีสานด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนเรื่องมรดกล้ำค่าของภูมิปัญญาอีสานด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

อภิปรายผล

จากการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องมรดกล้ำค่าของภูมิปัญญาอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบบรรยาย มีประเด็นที่น่าสนใจที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนเรื่องมรดกล้ำค่าของภูมิปัญญาอีสาน ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงซึ่งเกิดจากวิธีวิจัยเอกสารและหลักฐานประกอบอื่น ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล และการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีเหตุผล รู้จักและสามารถทำงานอย่างเป็นระบบได้เป็นอย่างดี และยังช่วยให้นักเรียนรู้จัดคิดอย่างมีวิจารณญาณและรู้จักใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ตัดสินใจอีกด้วย ดังนั้นเมื่อนักเรียนได้เรียนรู้ผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ของวิธีการทางประวัติศาสตร์จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดรัก แก้วระงับ (2548 : 49-51) และประกิต สารเสนา (2553 : 27-30) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ สูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณวิไล ใจเกลี้ยง (2550 : 51-55) และชุติมา ศิริวงศ์ (2551 : 83-90) ที่ผลพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. จากผลการวิจัยที่พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ปรากฏการณ์นี้สามารถอธิบายได้ว่า การเรียนการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์นั้นเป็นวิธีการสอนที่มีขั้นตอนและกระทำอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการสังเกต กำหนดปัญหาและคาดเดาคำตอบโดยตั้งเป็นสมมติฐาน แล้วจึงทำการค้นหาและรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ เพื่อตอบปัญหาที่ตั้งไว้ ซึ่งนักเรียนต้องเก็บรวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษาที่มีอยู่หลากหลายทุกประเภท ทั้งหลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรองให้ได้มากที่สุด อันจะส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องนั้นละเอียดมากยิ่งขึ้น และสามารถจดจำเนื้อหาเรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี เมื่อรวบรวมหลักฐานได้เพียงพอแล้ว นักเรียนจะต้องทำการตรวจสอบหลักฐานด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อประเมินคุณค่าของหลักฐานว่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

น่าเชื่อถือเพียงใด โดยนักเรียนต้องแยกประเภทของหลักฐานและทำความเข้าใจหลักฐานแต่ละประเภท แล้วพิจารณาข้อมูลในหลักฐานว่าสอดคล้องหรือขัดแย้งกับหลักฐานอื่น ๆ หรือไม่ จากนั้นจึงเลือกสรรข้อเท็จจริงตามหลักฐานต่าง ๆ แล้วดำเนินการตีความเพื่อตอบปัญหา โดยการวิเคราะห์ (แยกแยะ) และสังเคราะห์(รวบรวม) ข้อเท็จจริงจากหลักฐานต่าง ๆ ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อที่จะอธิบายประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ ในขั้นนี้นักเรียนจะสามารถอธิบายได้ว่าเกิดอะไรขึ้น อย่างไร และทำไม สุดท้ายนักเรียนจะต้องนำข้อมูลที่ได้มาจัดระเบียบข้อเท็จจริงต่าง ๆ แล้วนำเสนอประเด็นนั้นให้น่าสนใจ มีความต่อเนื่อง และใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด โดยอาศัยหลักฐานอ้างอิงอย่างมีเหตุผล ดังนั้นเมื่อนักเรียนเรียนครบทุกขั้นตอนตามวิธีการทางประวัติศาสตร์แล้ว นักเรียนจะเป็นผู้ที่รู้จักแสวงหาความรู้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง มีทักษะการดำเนินชีวิตในสังคมโดยการใช้ประโยชน์จากการศึกษาที่มีเหตุมีผล วิเคราะห์เหตุที่มาและผลที่เกิด และนำไปสู่การวางแผนข้างหน้าได้อย่างรอบคอบรัดกุม จึงอาจกล่าวได้ว่าวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิธีการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จึงทำให้เกิดความสนใจใฝ่รู้และมีความกระตือรือร้นในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนประสบผลสำเร็จทางการเรียน ส่วนวิธีการสอนแบบบรรยายนั้นเป็นวิธีสอนที่อาศัยความสามารถของผู้บรรยายเป็นหลัก ฉะนั้นถ้าผู้บรรยายไม่มีศิลปะในการบรรยายที่ดึงดูดใจนักเรียน จะทำให้นักเรียนขาดความสนใจ และถ้าผู้สอนขาดการเรียบเรียงเนื้อหาสาระอย่างเหมาะสม นักเรียนอาจเกิดความไม่เข้าใจ และถ้าผู้บรรยายไม่เปิดโอกาสให้ซักถามนักเรียนก็ไม่สามารถซักถามได้ และวิธีสอนนี้ยังไม่สามารถสนองตอบความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลอีกด้วย

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบบรรยาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล เรียนทัพ (2544 : 41-43) ที่พบว่าการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดการวิเคราะห์วิจารณ์ และการแสวงหาความรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่สอนโดยวิธีการบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารียา ศิโรดม (2545 : 65-68) ที่พบว่า การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอน นักเรียนเกิดการวิเคราะห์วิจารณ์ และนักเรียนที่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มีผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นผลจากการใช้กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนเดียวกัน จำนวนใกล้เคียงกัน และครูผู้สอนคนเดียวกัน หากจะนำไปใช้ในการวิจัยลักษณะอื่น ก็น่าจะทำได้เพื่อเปรียบเทียบ

1.2 ควรมีการเผยแพร่ผลวิธีการทางประวัติศาสตร์ให้กับครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้นำไปใช้ในพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่อไป

1.3 ก่อนดำเนินการสอนทุกครั้งครูควรมีการทบทวนเกี่ยวกับวิธีการในการกำหนดประเด็นปัญหา การค้นหาและรวบรวมหลักฐาน การตรวจสอบและประเมินค่าหลักฐาน การตีความ และการสรุปข้อมูลให้กับนักเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับนักเรียนในเนื้อหาอื่น ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

7.2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบตัวแปรอื่น ๆ ที่เป็นผลที่เกิดจากการเรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เช่น เจตคติของผู้เรียน ความคงทนทางการเรียนรู้ ทักษะการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ทักษะการแก้ปัญหา เป็นต้น

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
MAHASARAKHAM UNIVERSITY